

Udabarri!

Eguzkia goiztar da
Mendi erpiñetan,
Alaitasun geznari
Ibar ta landetan...
Baserritar-biotza
Pozez da egitan,
Begiak yosita lez
Izpi gorrizketan.
Txori maite-abesak
Dakarstaz aizeak.

Bate besten ondoren
"Txirro-Txi" zoliak,
Iturria "Txortxorka"
Dos aldamenean,
Urre-antzez diz-dizka
Eguzkik yotean.

Zugatz-adarren kimak
Orlegiz yantzirik,
Zelayan pitxi lorak
Margo apaindurik,
Solo eta muñoak
Bedartza ederrez...
¿Au bai ikuskizuna
Udabarri goizez!

Burdian irrintzia
Dantzut barrenean,
Gerotxo "Aida-gorri!"
Neugandik urrean;
Akulua lepoan
Dator Mikel Anton,
Iribarre gozoaz
Diñola: "Egun on!"

Egun on bat zuri be
Bemotzu Yaun onak,
Sasoiz egin daizuzan
Ereitzeko lanak".
Ordua be izan da
Arto ereiteko,
Uste neban euria
Ez zala amaituko.

Euri txingor indriska
Izan da bai aurten,
Ba'zirudin mundua
Yoyala urtuten".
Ekatz, euri indriskak
Ez dira txar beti,
Zerbait kalte einda be,
On dira besteti.

Aizea garbituaz,
Lurra be gozatu,
Bedartzak ugalduek
Dira onuratsu.
Ekizu, Mikel Anton
Ludiko gauzetan
Alderdi bat beti da
On dana benetan.

¿Zergaitik begiratu
Kaltetsu danari
Eta yaramonik ez
Onuratsuari?

Gure onez damoskuz
Yaunak txar ta onak,
Baita gure irudiz
Txar antza dabenak

Gure zeregiña be,
Bura makurtzea,
Eta biotz guztiaz
Yauna eskartzea.

Asko dira baserri-
Gizonen artean,
Beti ezpaz ta kezkaz
Euren jardunean.

Beti negarti eta
Egundo ez pozik,
Daukezan gauz oneri
Begiratu barik.

Ase eziñez itsu
Ona ikusteko,
Eta begiak zorrotz
Zoritxarrerako.

Iñoz be naikorik ez,

Beti geon billa,
Neurribako gurari
Asetu eziña,

Da gaur lugin askoren
Bizitza-legea,
Naiz ta ez izan ori
Zorion bidea.

Dozunagaz pozik ta
Ezkarronez beti,
Dana datortzulako
Aita'ren eskuti

Yazoizuz gora zure
Biotz ta begiak,
Onetsi zaizan beti
Yaungoiko maiteak.

Manterola, G.

¡UDABARRI!

Eguzkia goiztar da
Mendi erpiñetan,
Alaitasun gezinari
Ibar ta landetan...
Baserritar-biotza
Pozez da egitan,
Begiak yosita lez
Izpi gorrizketan.
Txori maite-abesak
Dakarstaz aizeak,
Bate besten ondoren
"Txirro-Txi" zoliak,
Iturria "Txortxorka"
Dot aldamenean,
Urre-antzez diz-dizka
Eguzkik yotean.
Zugatz-adarren kimak
Orlegiz yantzirik,
Zelayan pitxi lorak
Margoz apaindurik,
Solo eta muñoak
Bedartza ederrez...
¿Au bai ikuskizuna
Udabarri goizez!

Burdian irrintzia
Dantzut barrenean,
Gerotxo "Aida-gorri!"
Neugandik urrean;
Akulua lepoan
Dator Mikel Anton,
Irribarre gozoaz
Diñola: "Egun on!"
Egun on bat zuri be
Bemotzu Yaun onak,

Sasoiz egin daizuzan
Ereitzeko lanak".
Ordua be izan da
Arto ereiteko,
Uste neban euria
Ez zala amaituko.
Euri txingor indriska
Izan da bai aurten,
Ba'zirudin mundua
Yoyala urtuten".
Ekatz, euri indriskak
Ez dira txar beti,
Zerbait kalte einda be,
On dira besteti,
Aizea garbituaz,
Lurra be gozatu,
Bedartzak ugalduak
Dira onuratsu.
Ekizu, Mikel Anton
Ludiko gauzetan
Alderdi bat beti da
On dana benetan.
¿Zergaitik begiratu
Kaltetsu danari
Eta yaramonik ez
Onuratsuari?
Gure onez damoskuz
Yaunak txar ta onak,
Baita gure irudiz
Txar antza dabenak
Gure zeregiña ba,
Buru makurtzea,
Eta biotz gustiaz
Yauna eskartzea.

EDURTZAN...

Trumoi durunda, ortze iluna,
Edur malutak ondoren,
Lumen antzera jolasean lez
Ugari dakustaz jausten.

Txori gaxoak iges bildufez,
Umeak pozez begira;
Zugatz adañak beingo batean
Zurtz apainduten dira.

Ordu gitxitan mendi gallurak
Aldatz, zelaiaz batean,
Izar zuri zoragarriak
Artu dauz bere menpean.

Urrundik dantzut arranen otsa...
Arizañak datoz igesi;
Ardi gaxoak janaritzeko
Alde egin dabe menditik.

Edur malutak jausi ta jausi
Gero ta ugariago,
Tellatu eta etxe inguru
Margotuaz zuriago.

Leio bañutik ikusgureak
Zar eta gazte begira;
Lauso artean edur pullaka
Gazteak ikusten dira.

Zara ta zara aurrera darrai
Edurak bere lanean...
Lurmen txiki bat ez da agiri,
Urrean ez urriñean.

Tarteka, nonbait ikusgureaz,
Eguzkik laño artefik,
Begiratzen dau, bildurtuta lez,
Eskutatzeke bertatik.

Gaba eldu da. Dana da ixil...
Sendiak gojzar oera;
Edurra barriz, atseden barik,
Jausi ta jausi lurrera.

Goizez edurra gizenik dago,
Leio-leiarrak lausorik;
Txori gaxoak erruki eske

Bertan dakustaz otzanik.
Gizon da pizti otzanduteko
Ez da gosea langorik!...

Ogi bilderrak botaz batean,
An dira bizkor txoriak,
Begiak zoli, erdi egazka,
Garbitzen apur guztiak.

Baserrietan, sutzar inguru
Aiton zarra illobakaz,
Zur eta adi dauzala danak
Edurtza-ipuñ zarrakaz.

...«Gazte nintzala joan nintzan, bein,
Baso-beietan mendira...
Pozez nengoan erdi leituta
Eldutakoan etxera.

¡A zan edurtza! Goiak illun ta
Alde guztitik zuria...
Samarraño sartu nintzan ba
la galdurik bizia!...

Estu ta larri gora begira
Gorbeiko Gurutz Deunari,
Andra Mari'ren bidez eskatu
Laguntza Goiko Jauneril...

An egon nintzan urten ezinik
Basurde irrintzak entzuten;
Arrano baltzen «kra» «kra»z batean
Ardi galdurak billatzen...

Aize txistua kendu ezkeru
Eriotzako ixilla,
Alde danera begiratuta
Iñortxo bez nire billa...

Uste neban nik une aretan
Egin ebala nireak,
Ezpaninduen lagundu laster
Zeruko Ama maiteak.

Malte damua egiten negon
Neure oben danakaitik,
Eta oneitan neure izena
Dedar egien urrundik.

*Gerotxoago urrean nantzun
Gure Zoli'ren auzia,
Andik lastertxo neure anaien
Eupada dedar zolia.*

*Pozez beterik nire biotzak
Baturik indar guztiak:
«Ementxe fiagok!» —erantzun neban—
«Ementxe, anai maiteak!»*

*An ziran laster, Zoli aurretik
Buztanari eragifiaz,
Nire anai Anton ta Mikel
Maitasunezko laguntzaz.*

*Nik artu neban pozaren barri
Ezin neike oin azaldu,
Biotz taupadak pozez beterik
Laster nintzan otzaz aztu.*

*Nekez ba'zan be danok batean
Nozbait jo gendun etxera,
«Eup!» didar baten estu ziranak
Urten euskuen bidera...
Egundo bere ez yat aztuko
Egun eustien arrera!*

A zan poza ta nasaitasuna

*Artu ebena guztiak,
Besarkatuaz aita ta ama
Ta nebarreba maitiak.*

*Jazo yatana edestu neutsen...
Adi ziran arriturik.
Zelan zeruko Ama Maiteak
Zaindu nenduan bizirik.*

*Jantziz aldatu, esne beroa
Gogoz edan nebanean,
Barrituta lez gelditu nintzan
Jarririk neure senean.*

*Eskeñonagaz Agurtza Deuna
Esan genduan biotzez;
Gero guztiok, oeratuta,
Atsedendu gendun bakez.*

*Ordurik ona edurra jausten
Dakustadan bakotxean,
Beartsuakaz gomutatzen naz
Esanaz neure artean:*

*«Edurra zuri, polit benetan
Gorputzeko begientzat,
Baña baita be baltz eta gogor
Zoritxarrean danentzat».*

*Zeanuri, 1954-II-1'an
MANTEROLA'tar G. Jauparia*

GURE JAN-EDARITA JANTZIAK

Basoak, berez geienetan damazkiguten igalietatik onenak eta janarizat artzen ditugunak, onek dira: intxaur, gaztain, sagar, urdare, urdare-sagar, gurbiz, aran, marrubi, mizpira, gerizi, urra ta abar.

Mendiko bideetan-eta ugari nun-nai masusta, basakaran eta abar arkitu genezazke.

Soroetatik, gari, baba, garagar, arto, olo ta abar; eta baratze-tatik berriz aza, piper, illar eta beste barazki asko datozkigu. Oiez *gañera, beste janari asko, txerri, bei, auntz, oillo, ate, uso ta beste abere ta pizti, gure baserrietan azi ta zainduak dakarzkigutenak,